

Centrum - zkušený a spolehlivý partner pro váš region

číslo
16

Newsletter

Centra pro regionální rozvoj České republiky

Seznamte se
s novým zákonem
o zadávání veřejných zakázek

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ČESKÉ REPUBLIKY

Komentář k novému zákonu

Stručně a přehledně
o veřejných zakázkách

5–8

Kontakty

Najděte odborníky ve
vašem kraji

8–9

Nejčastější pochybení

V čem se nejčastěji chybovalo
v minulém období

14–15

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

v rukou držíte nejnovější číslo newsletteru Centra pro regionální rozvoj České republiky. Koncipovali jsme ho jako speciál zaměřený na velké téma, které zajímá všechny zadavatele veřejných zakázek, a to nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Newsletter by vám měl přinést všechny základní informace o novém zákonu a také užitečné rady, abyste mohli úspěšně realizovat své projekty.

Hned na protější straně si můžete přečíst komentář ministryně pro místní rozvoj Karly Šlechtové, jejíž ministerstvo mělo přípravu zákona na starosti. Ostatními texty se pak prolínají informace o pomoci a zjednodušení, na které v souvislosti s přijetím nového zákona ministryně upozorňuje. Shrnutí toho, co nová legislativa přináší, najdete v článku na stranách 5 až 7. Pokud připravujete veřejnou zakázku v souvislosti s Integrovaným regionálním operačním programem, pak si určitě přečtěte i dvoustranu 10–11, kde shrnujeme roli Centra v procesu veřejných zakázek a nabízíme kontakty na naše specialisty na veřejné zakázky v krajích. Zajímat vás určitě bude i seznam nejčastějších pochybení, se kterými se naši specialisté setkávali v minulém programovém období (strana 14–15). Věříme, že vám tento článek pomůže vyvarovat se případných chyb.

Plné znění zákona o zadávání veřejných zakázek pak naleznete například na Portálu o veřejných zakázkách a koncesích (www.portal-vz.cz).

Doufáme, že čtením našeho newsletteru strávíte příjemný čas. Přejeme Vám krásné léto.

Vaše redakce

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová o zadávání veřejných zakázek: Nebojte se nového zákona

Vážení čtenáři, složitým schvalovacím procesem Parlamentu České republiky prošel nový zákon o zadávání veřejných zakázek. Jedná se o normu koncepčně zcela novou, moderní a přínosnou pro zadavatele a dodavatele, zejména pro menším a středně velkým obcím přináší tolik potřebné zjednodušení složitých veřejných zakázek.

Je logické, že se nový zákon stal předmětem široké diskuse a zájmu, i politického boje. Chci krátce shrnout, proč jsme ho vlastně vytvořili. Dopusud účinná starší norma prošla řadou dílčích novelizací, které odrážely dobové politické poměry i společenskou atmosféru. Ani po tolika změnách nevyhovuje požadavkům Evropské unie. A pokud bychom nebyli v souladu s evropským právem, bylo by ohroženo čerpání evropských dotací v novém programovém období. Tedy se nejedná o výmysl legislativců – ohroženy jsou konkrétní peníze, které zejména obce tolik potřebují.

Přílišné restriktce v zákoně o zadávání veřejných zakázek a komplikovanost způsobily, že výrazně znesnadňuje práci státním institucím a zejména menším a středním obcím, které si nemohou dovolit vlastní právní aparát. A právě zde se projeví jeden z prvních přínosů, které chci jmenovat – zjednodušení zadávání malých zakázek, kterých je velké množství. Zákon dává zejména menším zadavatelům širší možnosti, ale také větší odpovědnost.

Na banální zakázku již nebude třeba svolávat hodnotící komisi a pozvat její členy pět dní do-

předu, jak je tomu doposud. Dnes nutíme zadavatele zbytečně posuzovat všechny došlé nabídky, v budoucnu bude stačit posouzení vítězné nabídky. To napomůže řešit situaci mnoha státních a regionálních staveb, které se kvůli složitým pravidlům protahují. Bude možno vyloučit dodavatele, který se v minulosti neosvědčil, dopustil se pochybení při jiných zakázkách, zkazil stavbu a nyní se hlásí na její dodělán. Nejvýhodnější nabídku již nebude třeba vyloučit kvůli chybějícímu dokladu nebo překlepu ve výkazu, bude možno vyžádat si doplnění dokumentace. Zadavatel není v současnosti schopen řádně zadat veřejnou zakázku na sociální služby - i to je v novém zákonu řešeno a mnoho dalšího.

Vážení čtenáři, někteří z vás se možná příchodu nového zákona o zadávání veřejných zakázek obávají. Byl podroben široké diskusi i kritice z mnoha stran. Přišlo na 3 500 připomínek – to však nepovažuji za vadu, protože záměrem bylo vyslechnout názory co nejširšího pléna lidí z právní teorie i praxe, a vytvořit normu platnou pro delší období, kterou nebude nutno každý rok novelizovat. Chápu obavy, protože neustálé změny v legislativě přinášely v minulosti spíše komplikace, zvyšovaly složitost. Nový zákon, přestože mu někteří vyčítali, že má zhruba o sto paragrafů navíc, je ve skutečnosti obsahem zhruba o čtvrtinu kratší, než předchozí norma, i paragrafy jsou kratší, srozumitelnější. Pořádáme také řadu školení. Zadavatelům pomohou také nové metodické příručky. Jsem přesvědčena, že nový zákon tentokrát nepřinese komplikace, ale pomoc a úlevu.

Karla Šlechtová,
ministryně pro místní rozvoj

S novým zákonem přijde větší volnost, ale i větší odpovědnost

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek přináší řadu novinek, mezi které patří například posílení transparentnosti a omezení korupčního jednání. O tom, co od zákona čekat a jak se vyhnout chybám při zadávání veřejných zakázek se budeme bavit s Ivo Lukšem, vedoucím oddělení veřejných zakázek v Centru pro regionální rozvoj České republiky.

Proč nový zákon o zadávání veřejných zakázek vznikl?

Nový zákon vznikl proto, aby do české národní legislativy začlenil nové zadávací směrnice Evropské unie. Povinnost promítnout směrnice do svého právního systému mají všechny členské státy EU.

Jaké změny mají zadavatelé zakázek v souvislosti s novým zákonem očekávat?

Zákon zadavatelům nabídne širší škálu možností provést zadání zakázky tak, aby získali plnění, které skutečně potřebují. Už se nebude jednat o „podrobný návod“, zákon bude sloužit spíše jako určitý rámec, ve kterém zadavatelé pracují, a který jim nabídne oproti stávajícímu zákonu mnohem větší volnost. Z hlediska zadavatelů se tedy jedná o pozitivní změnu. S touto větší volností ale přijde i větší zodpovědnost spočívající v nutnosti důsledně dbát na transparentnost a nediskriminaci svého postupu. Ten kdo má zkušenosti se stávajícím zákonem, by ale neměl mít problém ani s novou právní úpravou.

Plánují se nějaké semináře v krajích, které by novou podobu zákona zadavatelům přiblížily?

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj plánujeme co nejrychlejší proškolení vlastních pracovníků, kteří jsou pak veřejnosti k dispozici na našich pobočkách v jednotlivých krajích. Kontakty na ně zájemci najdou na webových stránkách Centra. Možnost konzultovat pak za-

davatelé mohou i na námi organizovaných seminářích k jednotlivým výzvám IROP, kterých se naši odborníci na oblast zadávání zakázek pravidelně účastní.

Když budeme o veřejných zakázkách mluvit obecně, jaké jsou nejvýraznější chyby, kterých se zadavatelé dopouštějí?

Stále přetrvávají problémy s diskriminačním nastavením kvalifikačních předpokladů omezujícím hospodářskou soutěž. Časté jsou také chyby způsobené úpravou zadávacích podmínek prostřednictvím následně poskytnutých dodatečných informací bez odpovídající úpravy lhůty pro podání nabídek. Opakuje se rovněž nerovný přístup při hodnocení nabídek a ve významné míře dochází i k nepřípustným změnám smluv prostřednictvím dodatků ke smlouvám. To pak samozřejmě může vést k tomu, že při kontrolách prováděných Centrem jsou uplatňovány finanční opravy. *(Pozn. redakce: více o chybách při zadávání veřejných zakázek najdete na stranách 12 a 13.)*

Máte nějakou radu pro zadavatele na závěr?

Obecně platí, že by zadavatelé měli věnovat maximální pozornost již v přípravné fázi předcházející samotnému zahájení zadávacího řízení. Důkladnou přípravou zadávacích podmínek mohou totiž předejít mnoha budoucím problémům. Ve chvíli, kdy už se nějaký problém nebo sporná situace vyskytne, měli by mít zadavatelé na paměti zejména základní zásady, kterými jsou transparentnost, rovné zacházení, zákaz diskriminace a nově i zásada přiměřenosti. ◆

Nový zákon přináší řadu revolučních ustanovení

Zákon o zadávání veřejných zakázek, který začne platit od 1. října 2016, přináší řadu změn, jež mají za cíl celý proces zrychlit a zjednodušit. U menších zakázek například zadavatel nemusí ustanovit hodnotící komisi, před uzavřením smlouvy může využít zkušebního provozu nebo může posuzovat pouze toho uchazeče, který podal v rámci hodnocení nejvýhodnější nabídku. Nový zákon podrobněji probereme na následujících stránkách.

V programovém období 2014–2020 zažijí příjemci i řídicí orgány evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) situaci, kterou známe již z prvního programového období 2004–2006, kdy stávající zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vstoupil v účinnost 1. 7. 2006, tedy prakticky v polovině programového období.

Tentokrát ale nemusí mít příjemci takové obavy, jako před deseti lety. Nový zákon o zadávání veřejných zakázek celou agendu zadávání výrazně zjednodušuje a snižuje také formální a administrativní nároky stávajícího zákona, jejichž nesplnění bylo často předmětem korekcí a sankcí. S trochou nadsázky by se dalo říci, že pokud by zadavatel zakázky zadával tak, jak byl zvyklý podle stávajícího zákona, a pouze v závěrečné fázi přizpůsobil Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky požadavkům nového zákona, potom by prakticky nemohl nový zákon porušit.

V čem je tedy příčina tolika vášnivých diskusí o novém zákonu, kterému je vyčítána jeho údajná složitost a nesrozumitelnost, dokonce je někdy označován jako zákon „prokorupční“, který připouští řadu nových možností, se kterými si zadavatelé údajně neporadí?

Zjednodušení formálních povinností

Nový zákon se svojí „nesnesitelnou lehkostí zadávání“ přináší do procesů zadávání opravdu zásadní změny, když **v mnoha situacích ruší a vypouští aktuálně vyžadované formální povinnosti zadavatele**. Jako příklad připomeňme dnes absolutně formalizovanou povinnost zadavatele ustanovit hodnotící komisi, komisi pro otevírání obálek a komisi pro posouzení kvalifikace – kolik dnů předem musí být členové komise pozváni na první jednání, volba předsedy a místopředsedy, náležitosti protokolu o jednání hodnotící komise, zabezpečení „odbornosti“ členů komise atd. Oproti tomu nový zákon stanoví pro veřejné zakázky do 300 milionů korun (bez DPH) bez dalších formalit v § 42: „(...) Zadavatel MŮŽE k provádění úkonů podle tohoto zákona pověřit komisi (...)“.

Nový zákon tedy již neukládá zadavateli povinnost jmenovat hodnotící komisi se všemi formálními postupy pro její jednání, neukládá zadavateli povinnost vypracovat protokol o posouzení kvalifikace s celou řadou formálních povinností, neukládá dokonce ani povinnost zdlouhavého a formalizovaného postupu „krok

za krokem“ (napřed obálky, potom kvalifikace včetně případných dotazů, potom posouzení nabídek a až nakonec jejich hodnocení), ale umožňuje zadavateli nabídky napřed hodnotit a **až u vybraného uchazeče stanoví nový zákon povinnost ověřit splnění všech podmínek pro účast a jeho případného vyloučení, pokud podmínky pro účast nesplní.**

Zákon vs. praxe

Otázkou ovšem je, zda se všechna liberalizující ustanovení nového zákona o zadávání veřejných zakázek skutečně prosadí v praktickém životě. Už z prvních reakcí je zřejmé, že v podmínkách obcí, měst a krajů si rady a zastupitelstva územních samosprávných celků institut hodnotících komisí nejspíše zachovají a budou komise využívat, i když už to zákon nevyžaduje. Podobných situací, kdy zadavatel něco „**MŮŽE**“ namísto stávajícího „**MUSÍ**“, přináší nový zákon desítky a zadavatel prakticky nemůže pochybit, když

bude i po účinnosti nového zákona v prvních týdnech postupovat tak, jak byl zvyklý doposud, a teprve postupně si odzkouší bezpočet nových možností, které nový zákon přináší.

Revoluční novinky

Mezi vyložené průlomová ustanovení nového zákona patří již zmíněná možnost nabídky napřed hodnotit a až potom posuzovat splnění všech podmínek pro účast (které spojují do jednoho bloku kvalifikaci, technické podmínky, obchodní a platební podmínky a další požadavky zadavatele) a **pohybovat se prakticky volně v časovém prostoru od podání nabídek do výběru dodavatele.** Splnění podmínek pro účast přitom může zadavatel posuzovat pouze u toho uchazeče, který podal v rámci hodnocení nejuvhodnější nabídku; pokud vybraný dodavatel požadavky na účast i další požadavky zadavatele splnil, potom už zadavatel ostatní nabídky nemusí posuzovat vůbec.

Zákon také nabízí zadavateli **více možností využití zkušebního provozu, testování, nebo zkoušek vzorků, a to ještě před uzavřením smlouvy.**

Asi každý zadavatel zažil situaci, kdy podepsal smlouvu s nekvalitním dodavatelem, který záhy po podpisu od smlouvy odstoupil. V daném případě už měl zadavatel pouze jedinou možnost – vyhlásit zadávací řízení znovu a jen doufat, že se tento „nevydařený“ dodavatel nepřihlásí do nového řízení znovu s cenou ještě nižší. Právě v této věci nový zákon přináší opět velmi energickou nápravu – zadavatel má právo vyloučit uchazeče, který nejen jemu, ale také jinému veřejnému zadavateli způsobil v posledních třech letech nějakou významnou újmu (předčasné ukončení smlouvy, vznik škody, nebo srovnatelné sankce), pokud takový dodavatel neprokáže, že přijal dostatečná opatření, aby se podobné nedostatky neopakovaly.

Významně se také rozšiřují možnosti zadavatele požadovat nezbytné kvalifikační předpoklady i u těch subdodavatelů, kteří se budou fakticky podílet na plnění zakázky.

Dále už jen stručně další nové možnosti a postupy, které nový zákon umožňuje:

- zadavatel může zahájit nové zadávací řízení při splnění konkrétních podmínek dříve, než bylo ukončeno původní zadávací řízení,
- zadavatel může při splnění konkrétních podmínek nevyloučit dodavatele, který nesplnil základní kvalifikační předpoklady,
- **za objasnění nejasnosti v nabídce se považuje i oprava položkového rozpočtu (VÝKAZ VÝMĚR),** pokud takovou opravou není dotčena celková nabídková cena, nebo jiné kritérium hodnocení nabídek,
- zjednodušené podlimitní řízení není již zahajováno odesláním výzvy k podání nabídek (nejméně pěti dodavatelům), ale pouze zveřejněním výzvy na profilu zadavatele; zadavatel může následně odeslat výzvu nejméně pěti dodavatelům,

- v podlimitním řízení může zadavatel požadovat i **jiná kvalifikační kritéria,** než ta, která jsou závazně stanovena pouze pro nadlimitní zakázky,

- v podlimitním řízení může zadavatel použít pro hodnocení i **jiná hodnotící kritéria,** než ta, která jsou závazně stanovena pouze pro nadlimitní zakázky,

- za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, jejímž předmětem je provedení **stavebních prací, se nepovažuje záměna jedné nebo více položek soupisu stavebních prací jednou nebo více položkami,** za předpokladu, že nové položky nebudou dražší a nebudou méně kvalitní, než byly položky takto nahrazené.

Rizika nového zákona

Nový zákon samozřejmě přináší také některá nová rizika – například § 40 stanoví, že **pokud zadavatel nestihne odeslat v zadávací lhůtě oznámení o výběru dodavatele, platí, že zadávací řízení je ukončeno a zadavatel musí navíc všem účastníkům uhradit účelně vynaložené náklady** spojené s jejich účastí v zadávacím řízení.

Další velkou neznámou bude nová povinnost zadavatele zajistit, aby smlouva nebyla uzavřena s takovou akciovou společností, která nemá výhradně zaknihované akcie – v takovém případě je zadavatel povinen vždy vybraného dodavatele (má-li sídlo v České republice) vyloučit.

Nové vyhlášky

V nejbližší době vydá Ministerstvo pro místní rozvoj ještě celou řadu již připravených prováděcích vyhlášek, které všem umožní lépe se orientovat v nově vzniklém legislativním prostoru a nepochybně bude aktualizován i příslušný Metodický pokyn pro zadávání zakázek pro období 2014–2020 pro potřeby ESIF. Potom už by opravdu neměl mít žádný zadavatel ani příjemce obavy, že postupy podle nového zákona po příslušném proškolení neztvrdnou.

*Bohdan Dvořák,
Český a moravský účetní dvůr* ◆

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ČESKÉ REPUBLIKY

Krajská oddělení Centra pro IROP

Centrála

✉ U Nákladového nádraží 3144/4,
130 00 Praha 3

📧 crr@crr.cz

☎ 225 855 321

Oddělení pro Ústecký kraj

✉ Dvořákova 3134/2, 400 01 Ústí nad Labem

📧 ivan.palan@crr.cz

☎ 735 158 119

👤 Ing. Ivan Palán

Oddělení pro Liberecký kraj

✉ Voroněžská 144/20, 460 06 Liberec

📧 romana.valentova@crr.cz

☎ 731 607 725

👤 Ing. Romana Valentová

Oddělení pro Královéhradecký kraj

✉ Švendova 1282, 500 03 Hradec Králové

📧 michaela.brozova@crr.cz

☎ 735 157 809

👤 Ing. Michaela Brožová

Oddělení hodnocení projektů OSS

✉ U Nákladového nádraží 3144/4,
130 00 Praha 3

📧 bohdan.kadlec@crr.cz

☎ 735 159 462

👤 Ing. Bohdan Kadlec

Oddělení pro Karlovarský kraj

✉ Závodní 391/96C, 360 06 Karlovy Vary

📧 lenka.modrovicova@crr.cz

☎ 731 645 187

👤 Ing. Lenka Modrovičová

Ústí nad Labem

Liberec

Hradec
Králové

Oddělení pro Pardubický kraj

✉ nám. Republiky 12, 530 02 Pardubice

📧 marketa.kupcova@crr.cz

☎ 735 157 810

👤 Ing. Markéta Kupcová

Pardubice

Oddělení pro Moravskoslezský kraj

✉ 30. dubna 635/35, 702 00 Ostrava

📧 marie.lichnovska@crr.cz

☎ 739 320 907

👤 PhDr. Marie Lichnovská

Ostrava

Oddělení pro Středočeský kraj

✉ U Nákladového nádraží
3144/4, 130 00 Praha 3

📧 adela.hajkova@crr.cz

☎ 725 037 963

👤 Mgr. Adéla Hájková

Praha

Plzeň

Oddělení pro Plzeňský kraj

✉ 17. listopadu 1926/1, 301 00 Plzeň

📧 tereza.slatkovska@crr.cz

☎ 603 550 185

👤 Mgr. Tereza Slatkovská

Oddělení pro Olomoucký kraj

✉ Hálkova 171/2, 779 00 Olomouc

📧 veronika.skutova@crr.cz

☎ 731 604 727

👤 Ing. Veronika Škutová

Olomouc

Brno

Zlín

České Budějovice

Oddělení pro Jihočeský kraj

✉ L.B. Schneidera 362/32,
370 01 České Budějovice

📧 pavla.bartikova@crr.cz

☎ 725 793 625

👤 Ing. Pavla Bártíková

Oddělení pro Kraj Vysočina

✉ Brněnská 2806/71, 586 01 Jihlava

📧 kristyna.bidlova@crr.cz

☎ 735 158 117

👤 Ing. Kristýna Bidlová

Oddělení pro Jihomoravský kraj

✉ Mariánské náměstí 617/1, 617 00 Brno

📧 jitka.ondruskova@crr.cz

☎ 735 158 118

👤 Ing. Jitka Ondrušková

Oddělení pro Zlínský kraj

✉ J. A. Bati 5648, 760 01 Zlín

📧 lenka.kolarova@crr.cz

☎ 603 565 011

👤 Ing. Lenka Kolářová

* Oddělení administruje projektové
záměry organizačních složek státu

Role Centra v procesu kontroly veřejných zakázek v IROP

S nástupem nového dotačního období byla Ministerstvem pro místní rozvoj na Centrum delegována role zprostředkujícího subjektu pro Integrovaný regionální operační program (IROP). Vzhledem k celkovému objemu finančních prostředků v tomto operačním programu a vzhledem k šíři jeho záběru se mění struktura celého Centra, kdy byla zejména rozšířena síť územních pracovišť do všech krajských měst (kontakty na ně naleznete na předchozí dvoustraně). Tato územní pracoviště hrají v současnosti primární roli v komunikaci s žadatelem a příjemcem a při kontrole předkládané dokumentace, včetně dokumentace k veřejným zakázkám.

Kontrolní a poradenskou činnost provádělo Centrum i v předchozím operačním programu IOP a pro nové programovací období zůstává tato činnost pro oblast veřejných zakázek nezměněna a bude probíhat více méně stejným způsobem, na který byli žadatelé a příjemci zvyklí.

Centrum tedy i nadále kontroluje, zda zadavatel postupuje v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách (a samozřejmě tuto činnost bude vykonávat i po nabytí účinnosti již schváleného nového zákona o zadávání veřejných zakázek), v souladu s Obecnými pravidly pro žadatele a příjemce a v souladu s Metodickým pokynem pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014-2020, který tvoří přílohu Obecných pravidel. Výše zmíněné tři dokumenty jsou hlavními vodítky pro zadavatele při zadávání veřejných zakázek v rámci IROP. Samozřejmě u všech veřejných zakázek musí být rovněž dodrženy i povinnosti vyplývající ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

Vlastní proces kontroly veřejných zakázek v IROP je prováděn v několika fázích, přičemž za nejdůležitější lze z pohledu Centra označit kontrolu zadávacích podmínek veřejné zakázky před zahá-

jením zadávacího řízení, protože právě díky této kontrole se lze vyhnout řadě budoucích pochybení či nesouladů s pravidly IROP, které by mohly potenciálně způsobit zadavateli komplikace vedoucí například až k nutnosti zadávacího řízení zrušit, či by mohly vést ke krácení poskytnuté podpory. Nově v IROP platí, že předávání dokumentace veřejných zakázek ke kontrole a veškerá administrace, včetně vyrozumění o výsledku kontroly veřejné zakázky, probíhá prostřednictvím monitorovacího systému MS2014+.

Vedle kontrolní činnosti poskytuje Centrum v oblasti zadávání zakázek i konzultace pro potenciální žadatele v IROP, kdy tito mají příležitost probrat své dotazy ohledně zadávání zakázek, případně konzultovat konkrétní příklady z praxe. V rámci seminářů pro žadatele k jednotlivým specifickým cílům IROP je pak Centru svěřena i vzdělávací role, kdy je část semináře vyhrazena právě pro oblast veřejných zakázek. Společným cílem všech výše zmíněných činností je snaha pomoci žadatelům úspěšně realizovat projekty IROP a tím napomoci kvalitnímu rozvoji regionů.

Kamila Skalická, Pavel Moravčík ◆

Kontaktujte specialisty Centra pro regionální rozvoj na veřejné zakázky

Centrum pro regionální rozvoj rozšiřuje své týmy v regionálních pobočkách o specialisty na veřejné zakázky v programu IROP. Aktuální seznam těchto specialistů naleznete v tabulce níže. Plánem Centra je nabídnout služby specialistů na veřejné zakázky ve všech krajích. Pokud tedy v tabulce nenaleznete kontakt na specialistu ve vašem kraji, sledujte sekci Kontakty na webových stránkách Centra www.crr.cz.

Kraj	Jméno	Telefon	e-mail
Praha (OSS)	Mgr. Josef Jemelka	255 855 353	josef.jemelka@crr.cz
Plzeňský	Mgr. Lukáš Holub	371 870 028	lukas.holub@crr.cz
Královéhradecký	Ing. Helena Mertová	499 420 605	helena.mertova@crr.cz
Jihomoravský	Ing. Josef Šetek	518 770 226	josef.setek@crr.cz
Olomoucký	Mgr. Barbora Maříková	582 777 447	barbora.marikova@crr.cz
Moravskoslezský	JUDr. Jan Kazda	597 570 921	jan.kazda@crr.cz
Jihočeský	Ing. Lucie Balounová Ing. Ivana Jašková	381 670 035 381 670 024	lucie.balounova@crr.cz ivana.jaskova@crr.cz

Veřejné zakázky v programu IROP lze také konzultovat na seminářích organizovaných Centrem ve spolupráci s Eurocentry. Seznam nejbližších seminářů naleznete v následující tabulce:

Datum	Kraj	Místo konání
14. 7. 2016	Karlovarský	Krajský úřad Karlovarského kraje - zastupitelský sál, Závodní 357/90, Karlovy Vary
18. 7. 2016	Moravskoslezský	Magistrát města Ostravy, místnost 306 (sál zastupitelstva), Prokešovo náměstí 8, Ostrava
13. 7. 2016	Středočeský	Evropský dům, Jungmannova 24, Praha 1
27. 7. 2016	Jihočeský	KÚ JK - Zastupitelský sál, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice
28. 7. 2016	Praha	Evropský dům, Jungmannova 24, Praha 1

Upozorňujeme, že datum a místo konání semináře se může změnit, pro nejaktuálnější informace sledujte webové stránky Centra.

Seznamte se s Metodickým pokynem pro zadávání veřejných zakázek pro období 2014–2020

V souvislosti s přijetím nového zákona o zadávání veřejných zakázek je zásadní i otázka vzájemného propojení nového zákona a aktuálního Metodického pokynu pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014–2020 (dále jen „Metodický pokyn“). Cílem metodického pokynu je harmonizace postupů při zadávání zakázek příjemci podpory, kteří při realizaci operací spolufinancovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020 zadávají zakázky.

Předcházející Závazné postupy pro zadávání veřejných zakázek v období 2007–2014 (dále jen „Závazné postupy“) nepoužily pro postupy pro zadávání zakázek malého rozsahu prakticky žádnou z „radikálnějších“ povinností novely č. 55/2012 Sb. (např. otevírání obálek IHNEP po uplynutí lhůty pro podání nabídek, povinnost zrušit výběrové řízení v případech, kdy byla zadavateli doručena, nebo kdy pro hodnocení zbyla pouze jedna nabídka a další), přesto ale byly Závazné postupy logicky značně poplatné tehdejší přísné výkladové praxi. Na základě zkušeností z kontrol veřejných zakázek ovšem nyní došlo k úpravám, a pokyny by tak měly být pro zadavatele srozumitelnější. Nemělo by se tak docházet k formálním pochybením, kdy si zadavatel Závazné postupy nesprávně vyloží.

Zjednodušení Metodického pokynu

Proto je velmi vítané výrazné zjednodušení Metodického pokynu pro období 2014–2020, který již předjímá některá ustanovení nových evropských zadávacích směrnic (2014/23,24,25/EU), publikovaných 28. března 2014, které byly podkladem pro přípravu nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Oproti původním třem kate-

goriím veřejných zakázek malého rozsahu stanoví aktuální Metodický pokyn pouze dvě kategorie tzv. zakázek malé hodnoty (ZMH), a to formou přímého zadání pro zakázky do 400 000 Kč bez DPH (resp. 500 000 Kč bez DPH pro žadatele/příjemce, který není veřejným, sektorovým ani dotovaným zadavatelem) a formou tzv. „uzavřené výzvy“ pro ZMH od 400 000 (resp. 500 000) do 2 000 000 Kč pro dodávky a služby, nebo do 6 milionů Kč bez DPH u stavebních prací.

Pro uzavřené výzvy je přítomná typická jejich podobnost se zjednodušeným podlimitním řízením podle zákona – i když v ještě jednodušší podobě (oslovují se pouze tři zájemci namísto pěti, lhůta pro podání nabídek je stanovena na minimálně 10 dnů a vyhodnocení nabídek může provést zadavatel sám nebo prostřednictvím pověřené osoby nebo jen tříčlennou hodnotící komisí).

*Připraveno ve spolupráci
s Českým a moravským účetním dvorem* ◆

Kompletní text Metodického pokynu je k dispozici na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz.

Nejčastější otázky a odpovědi k novému zákonu

Na této straně jsme pro čtenáře připravili detailní odpovědi na dvě nejčastější otázky pokládané v souvislosti s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Je pravda, že zadavatel nemusí ve zjednodušeném podlimitním řízení (ZPŘ) požadovat ani základní kvalifikační předpoklady a že zadavatel může v ZPŘ hodnotit i kvalifikaci uchazečů?

Ano, to je pravda (viz § 53 odst. 4 nového zákona), otázkou ale zůstává, proč by zadavatel nechtěl mít jistotu, že vybraný uchazeč splňuje požadavky na základní způsobilost (§ 74), což zásadním způsobem vypovídá o jeho způsobilosti řádně plnit. Podstatná je v tomto smyslu možnost použít pro posouzení kvalifikace v ZPŘ i jiná kvalifikační kritéria, než ta, která pro nadlimitní zakázky stanoví zákon v § 116 - tedy požadovat například pojištění dodavatele v rámci ekonomické kvalifikace, kde může zadavatel pro nadlimitní veřejnou zakázku požadovat pouze jediné kritérium, a to obrat dosažený dodavatelem v posledních třech letech.

Obdobně bude možno v ZPŘ použít jiná kritéria, než pro nadlimitní zakázky také v rámci hodnocení kvality nabídek, tedy bude možno hodnotit např. i zkušenosti uchazečů (tedy jejich kvalifikaci, což nový zákon pro nadlimitní VZ i nadále nepřipouští). Je však nutno připomenout, že i v ZPŘ musí být hodnotící kritéria transparentní a musí být založena na objektivních skutečnostech vztažujících se k osobě dodavatele nebo k předmětu veřejné zakázky.

Nerozumím tomu, jaký je rozdíl mezi nabídkovou cenou a „náklady životního cyklu“ (§ 117). Není to totéž?

Ne, obsahově se jedná o zcela jiný pojem a možnost hodnotit náklady životního cyklu patří k nejvýraznějším kladům nového zákona. Podívejme se na to na příkladu tiskáren či kopírek. Dnes se

stále ještě někdy nakupují kopírky podle toho, kolik stojí „pořízení“ konkrétního zařízení, ale to nijak nevypovídá o nákladech, která zadavatel vydá na jednu černobilou, nebo barevnou kopii a kolik práce bude mít s doplňováním toneru a papíru. Proto již dnes mnozí zadavatelé nakupují tato zařízení tak, že hodnotí pouze cenu za jednu kopii při kompletním servisu a zajištěním doplňování materiálu, a je jim celkem jedno, jestli je kopírka v jejich vlastnictví, nebo je pronajata – celkové náklady životního cyklu se skrývají právě v těch souvisejících nákladech, které vyčíslí dodavatel ve své nabídce.

Obdobně nevhodné (tedy za „nejnižší nabídkovou cenu“) je nakupování výrobků, které jsou při pořízení relativně levné, ale v provozu jsou drahé a nemají garantovanou životnost – představme si, že města budou kupovat autobusy nikoli jako housky podle jejich ceny za kus, ale podle toho, jakou garantovanou cenu za jeden kilometr provozu jim dodavatel nabídne na například 500 tisíc kilometrů (srv. s podmínkami operativního leasingu). Pneumatiky už nebudeme kupovat podle toho, kolik stojí to černé gumové kolo, ale podle toho, kolik bude stát jeden kilometr provozu až do ukončení její životnosti včetně její ekologické likvidace a s výměnou zimních a letních pneumatik dvakrát ročně.

Kdybychom se skutečně naučili rozlišovat mezi „nejnižší cenou“ a náklady životního cyklu, ušetřili bychom možná i miliardy; už jen proto je nový zákon přínosný a snad bude pro českou veřejnou správu i inspirativní.

*Připraveno ve spolupráci
s Českým a moravským účetním dvorem* ◆

Nejčastější pochybení spojená se zákonem o veřejných zakázkách – naše poznatky z Integrovaného operačního programu (IOP)

Kontrola veřejných zakázek je věnována mimořádná pozornost. Touto dvoustranou, která vychází z praktických zkušeností, chceme čtenářům pomoci vyvarovat se zbytečných chyb tak, aby mohli úspěšně realizovat své projekty.

Všeobecně se mohou objevit dva typy pochybení. Ta, která nevedou k finanční opravě (tedy pochybení formálního charakteru), a pochybení vedoucí k uplatnění finanční opravy (tedy ke krácení poskytnuté podpory). Tento text se zabývá pouze druhým typem pochybení.

Většina příkladů pochybení uvedených níže se odkazuje na zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“), nicméně pochybeními by byly i v případě veřejných zakázek malého rozsahu zadávaných dle Závazných postupů pro zadávání zakázek platných v IOP.

- **Transparentnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace (§ 6 ZVZ):**

K porušení základních zásad ZVZ může dojít ve všech fázích zadávacího i výběrového ří-

zení (obojí dále souhrnně jen jako „VŘ“). Například mohou být diskriminačně nastaveny požadavky zadavatele na kvalifikační předpoklady, které proporcionálně neodpovídají obsahu či rozsahu požadovaného plnění. Ve fázi posouzení a hodnocení například dochází k vyloučení uchazeče bez možnosti nabídku vysvětlit či doplnit, přestože tato možnost byla jinému uchazeči umožněna, nabídka uchazeče byla vyloučena neoprávněně, případně oprávněně, ale jiná nabídka za stejné pochybení vyloučena nebyla.

- **Vymezení předmětu zakázky:**

Požadavky na předmět plnění zakázky, např. v oblasti IT techniky a různých přístrojů a zařízení, jsou často stanoveny natolik podrob-

ně, že ve skutečnosti tyto požadavky splňuje pouze jeden konkrétní výrobek nebo výrobek od jednoho konkrétního dodavatele, což vede k omezení hospodářské soutěže, případně k porušení zásad 3E vycházejících z principů zákona o finanční kontrole.

- **Dělení zakázek:**

Zadavatel nesmí rozdělit předmět jedné veřejné zakázky tak, aby došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanové v zákoně (§ 13 ZVZ). V případě dodávek a služeb je také povinen sečíst předpokládané hodnoty obdobných, spolu souvisejících plnění, které hodlá pořídit v průběhu účetního období. Tuto zákonnou povinnost zadavatelé často vyhodnocují nesprávně, když neberou při zadávání svých zakázek v úvahu všechna věcně obdobná plnění popř. všechna plnění tvořící funkční celek. Protože se v případě stanovení předmětu jedné veřejné zakázky jedná o značně složitou problematiku, je doporučeno konkrétní situaci předem konzultovat.

- **Neprodloužení lhůty pro podání nabídek při změně zadávacích podmínek:**

K takovému pochybení dochází překvapivě často. Pokud zadavatel v průběhu lhůty pro podání nabídek poskytuje dodatečné informace postupem uvedeným v § 49 odst. 3 ZVZ, musí současně zvážit, zda a v jakém rozsahu tyto informace mění původní zadávací podmínky a zda je nutné přikročit k prodloužení lhůty pro podání nabídek. K prodloužení lhůty až na celou původní délku musí zadavatel přistoupit vždy, pokud by provedené změny mohly rozšířit okruh možných dodavatelů.

- **Dotatky ke smlouvě:**

Všeobecně v textech dodatků ke smlouvám, popř. průvodní dokumentaci, chybí odůvodnění nutnosti uzavřít dodatek. Ke kontrole by pak zadavatel měl dodatek předložit včetně všech příloh. Zadavatel musí být také schopen vyčíslit odděleně všechny víceprá-

ce a méněpráce, což je nezbytné pro určení, zda nedošlo k překročení limitu pro vícepráce stanového zákonem či pravidly daného operačního programu.

- **Podstatná změna smlouvy - změna ekonomické výhodnosti smlouvy ve prospěch dodavatele:**

K tomuto pochybení nejčastěji dochází při prodloužení termínu plnění smlouvy, přestože k prodloužení došlo výhradně z důvodů na straně dodavatele. Ve smlouvách je pro případy prodloužení většinou sjednána smluvní pokuta, kterou je zadavatel jakožto příjemce podpory z veřejných prostředků povinen vymáhat. Pokud tato povinnost není naplněna, jedná se o změnu v neprospěch zadavatele. Navíc, pokud by nově sjednaný termín plnění (resp. i další případné změny) byl známý již při vyhlášení VŘ, mohly tyto skutečnosti umožnit účast dalších uchazečů.

- **Porušení podmínek pro zadávání dodatečných stavebních prací/služeb:**

Při zadávání dodatečných stavebních prací/služeb, tzv. víceprací, dochází k vícero druhům porušení. Nejčastějším pochybením je zadání víceprací, které nenaplnují podmínku, že zadavatel jednajícím s náležitou péčí je nemohl předvídat. Jedná se např. o situace, kdy zadavatel do víceprací zahrne plnění, které požaduje zcela nově až v průběhu realizace zakázky, nebo které nebyly součástí původního VŘ a s předmětem původní zakázky vůbec nesouvisí.

Okruh potencionálních pochybení, ať úmyslných nebo učiněných „v dobré víře“, je velmi široký a jejich posouzení je značně složité, když i na první pohled podobná pochybení mohou mít v rámci jednotlivých zakázek odlišný kontext, tudíž i jiný dopad na případné krácení poskytnuté podpory. Je tedy nezbytné posuzovat je vždy samostatně v rámci konkrétního případu.

Přečtěte si první vyjádření Centra k veřejným zakázkám

Pro žadatele programu IROP bylo na webových stránkách Centra uveřejněno první vyjádření Centra k veřejným zakázkám. Toto vyjádření řeší způsob zadávání veřejných zakázek na stavební práce ve specifickém cíli 1.1 „Zvýšení regionální mobility prostřednictvím modernizace a rozvoje sítě regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T“ (konkrétně výzvy "Vybrané úseky silnic II. a III. třídy“) z pohledu povinnosti sčítání předpokládaných hodnot jednotlivých plánovaných stavebních akcí.

Smyslem vyjádření Centra je upřesnit některé aspekty týkající se veřejných zakázek v rámci Integrovaného regionálního operačního programu. Při konzultacích situací daného druhu radíme vycházet z vyjádření Centra, které není závazné, ale velmi doporučujeme se jím řídit.

Aktuální vyjádření Centra se týká výzvy podporující rekonstrukce, modernizace, případně výstavbu vybraných úseků silnic II. třídy a vybraných úseků silnic III. třídy, které plní funkce silnic vyšší třídy. Dotaci mohou získat

kraje a organizace jím zřizované či zakládané za účelem výkonu vlastnických práv a povinností k silnicím II. a III. třídy. Míra dotace činí 90 %. Minimální výše všech způsobilých výdajů je 5 milionů korun. ◆

Vyjádření naleznete na webových stránkách www.crr.cz v sekci **IROP/Vyjádření Centra**. O vydání dalších plánovaných vyjádření budeme informovat.

ČESKÝ A MORAVSKÝ ÚČETNÍ DVŮR, s.r.o.

Kontrola a vnitřní řízení

- Kurzy a školení
- Posudky, návrhy a konzultace vnitřních směrnic

Veřejnosprávní kontrola

- Kurzy a školení
- Poradenství
- Kontrola na místě

Veřejné zakázky

- Kurzy a školení
- Odborné posudky
- Návrh vnitřních směrnic, poradenství
- Kontrola správnosti zadávání veřejných zakázek
- Realizace zadavatelských činností v zastoupení

Programové období EFIS 2014–2020

- Kurzy – kontrola veřejných zakázek; způsobilost výdajů; nesrovnalosti; veřejná podpora
- Realizace zadavatelských činností v rámci projektů
- Poradenství, konzultace a realizace kontrol na místě

Jsme s Vámi už od roku 2002 a za tu dobu jsme jen pro veřejnou správu proškolili více než 26.300 účastníků v našich otevřených i zakázkových kurzech v oblasti finanční kontroly, veřejných zakázek, účetnictví a evropských strukturálních fondů. Jako „osoby přizvané“ jsme se účastnili na desítkách veřejnosprávních kontrol a pro své klienty jsme zadali několik set veřejných zakázek s nejrůznějším, často i atypickým zaměřením. Znáte nás... Všechno, co pro Vás děláme, děláme rádi a s úsměvem.